

Monumentnummer*: 519057

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 22 augustus 2002
Kadaster deel/nr 82634/169

Woonplaats*	Gemeente*		Provincie*				
Breda	Breda		Noord-Brabant				
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Haagweg	189			4812 XC	Breda		
Verbeetenstraat	2			4812 XL	Breda		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Princenhage	I				4267		

Omschrijving**

Inleiding

VILLA "Wilhelmina" uit 1898 in strakke Art Nouveau-stijl gebouwd voor de Douairière C.J. Hoog, geboren Ketelaar, die ook de eerste steen legde op 20 april 1898. Ontwerp van architect Herman van der Kloot Meyburg (Rotterdam). Bijzonder is dat de architect zelf eveneens de eerste zeven jaar in het huis woonde. De naam van de villa en het bouwjaar verwijzen naar het kroningsjaar van koningin Wilhelmina. Oorspronkelijk lag bij de villa een koetshuis en een grote tuin. Het belendende woonhuis (niet beschermd) werd in de jaren '40 tegen de villa aangebouwd op de plaats van het koetshuis en in de zestiger jaren kwam in de tuin aan de Verbeetenstraat het huidige constructiebedrijf.

Nu ligt het huis aan drie zijden vrij op een rechthoekig perceel met de voorgevel op het noord-westen aan de Haagweg en zijn linkerzijgevel aan de Verbeetenstraat. In ca. 1990 is het huis verbouwd voor de huisvesting van jongeren.

Omschrijving

De tweelaagse villa heeft een rechthoekige plattegrond en ligt parallel aan de Haagweg onder een samengesteld schilddak met plat en topgevel onder zadeldak aan de straat. De daken, belegd met grijze kruispannen, hebben alle een groot overstek met houten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

windveren en zinken bakgoten op een houten gootbodem gedragen door korbeelachtige consoles.

Het opgaande werk van voor- en zijgevel bestaat uit schoonmetselwerk in roze/rood handgevormde baksteen gemetseld in kruisverband voorzien van een uitspringend basement afgewisseld door siermetselwerk van gele steen in het fries en een rijke toepassing van gehakte natuursteen in Art Nouveau-stijl voor brievenbus, aanzetstenen, bogen, hoekblokken, lateien, ingangsportiek en serre.

De asymmetrische voorgevel bevat twee uitbouwsels, links een kleine driezijdige erker en rechts een monumentaal portiek gecombineerd met serre. Boven deze drie onderdelen bevinden zich balkons met boven het middelste een lessenaarsdakje op twee slanke hoeksteunen. De buitenste balkons hebben een ijzeren balustrade, het middelste een gemetselde met daaraan een glazen paneel met de naam van de villa. In de chaletachtige topgevel houten vakwerk met baksteenvulling. Nabij de ingang zijn drie stenen gemetseld. De eerste met de tekst: "op heden 20 april 1898 is de eerste steen gelegd door C.J.H. gebr. K"; de tweede met de naam van de architect Herman v.d. Kloot en de derde met de tekst: "Dat Uwe Oogen open zijn Dag en Nacht over dit Huis. 1 Kon. 8 vers 29A". In de muuropeningen houten kozijnen met kalf voorzien van draaiende ramen en deuren en drie- of meerdere gesneden tussenstijlen in het bovenlicht. In de serre een pui met afgeronde raamhoeken en geometrische raamroeden in de dubbele deuren. Gesneden voordeur in rondboogkozijn met bovenlicht. Smeedijzeren hang- en sluitwerk en drie doorzichtroosters. De achtergevel heeft een open waranda of loggia met erboven een groot balkon, onder meer gedragen door drie kolommen. Bij de laatste verbouwing kreeg de gevel een rode brute sierpleisterafwerking. In de asymmetrische linkerzijgevel een houten balkon uitgevoerd in Art Déco-stijl, enerzijds gedragen door een uitgebouwde schoorsteenstoel en anderzijds door twee gesneden korbeelhouten op gehakte consoles. Op het dak drie schoorstenen met siermetselwerk in uitkragende kop, waarvan één met bekroning van een zadeldak.

Het huis heeft een rijk interieur. De indeling is nauwelijks gewijzigd. Bijzonder zijn in beide woonkamers in het linkerdeel van het huis de bewerkte stucplafonds, moer- en kinderbalken, balkconsoles, ingebouwde schouw, zwartmarmere schoorsteenmantel, houten lambrizing en de ingebouwde kasten. Speciaal van belang zijn de spiegel en lijst behorende bij de zwart marmere schoorsteen en de houten buffetkast beide in Art Déco-stijl. Verder de twee gepolychromeerde bijbelse teksten respectievelijk op de erker en op een moerbalk: "Zoekt den heere terwijl hij te vinden is. Roept hem aan terwijl hij nabij is", Jesaia 55, vers 6; "Neigt uw oor en komt tot mij. Hoort, en uwen ziel zal leven, want ik zal met u een eeuwig verbond maken", Jesaia 55, vers 3. Oorspronkelijk waren beide woonkamers door een ellipsboogvormige muuropening van elkaar gescheiden. Nu is de opening dichtgemetseld maar deze is in aanzet nog zichtbaar. De voorkamer heeft bovendien een parketvloer. De villa heeft fraai tegelwerk. Onder andere in de hal/vestibule een lambrizing van witte geglazuurde tegels in Art Nouveau-stijl met geprofileerde rand. In de gang, keuken en toilet een tegelvloer bestaande uit een combinatie van diagonaal in patroon gelegde, grote gele achthoekige en kleine rode vierkante tegels en in de keuken 19e-eeuwse witgeglazuurde aardewerk tegels van 13x13 cm. Bovendien in de keuken een beglaasde houten buffetkast en een hangende schoorsteenboezem, driezijdig liggend op een ijzeren U-profiel, ondersteund door gekrulde smeedijzeren staven. In gang/overloop een hoefijzerboog en een houten trap met bordessen bewerkte trappaal, gedraaide balusters, houten leuning, wrong en kuipstuk.

Waardering

De villa is van algemeen belang. Zij heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van de culturele ontwikkeling, met name de receptie van de Art Nouveau door de Brabantse elite. Zij heeft architectuurhistorische waarden als vroeg voorbeeld van de ontvangst van de Art Nouveau in het zuiden van Nederland; zij is van bijzonder belang voor het oeuvre van de architect H. van der Kloot Meyburg die de Art Nouveau op sterk rationele wijze toepaste; zij is van belang wegens het bijzondere materiaalgebruik.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Gaafheid/herkenbaarheid: het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van ex- en vooral interieur en is als zodanig zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis